

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenstrom  
 Härad: Medelstads Adress: Lund  
 Socken: Fridlevstad Berättat av: Elof Holm  
 Uppteckningsår: 1941 Född år ca 1700 i Fridlevstad

|                   |          |              |
|-------------------|----------|--------------|
| Trelle krossaden  | s. 1.    |              |
| Bådsman.          | " 2.     |              |
| Jul.              | " 2-3.   | L. u. f. 34. |
| Skura golv.       | " 4.     |              |
| Krukväder.        | " 5.     |              |
| Kalas.            | " 6-7.   | H. G. 7.     |
| Julen.            | " 8-9.   | L. u. f. 34. |
| "Julagubben."     | " 8.     | H. G. 3.     |
| Skydd mat dellen. | " 9.     |              |
| Engelohs sjukhus, | " 9-10.  | ulm h. 23.   |
| älsklist          | " 10-11. |              |
| Villagynskats.    | " 11-12. |              |
| Skärvan           | " 12.    | " "          |
| Brubats.          | " 12.    |              |
| Skogssnuvan.      | " 13-15. |              |
| Jägar.            | " 15.    |              |

ACC. N:R

M. 8050:1

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldemann  
Härad: Medelstads Adress: Lund  
Socken: Vidlevstad Berättat av: Kjell Holm  
Uppteckningsår: 1941 Född år ca 1700 i: Vidlevstad

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

1.

L847 lades Trellebostaden häruppe i skogen. Då var min far 7 år när han hjälpte sin bror som var folkskollärare att lägga den. De lade den av stenar och så skulle man gå runt den många gånger tills man kom in till mitten och så skulle man gå tillbaka igen, Gatorna i Trelleborg skall visst gå på samma sätt. Det finns en trellebostad i Perstorp och den är likadan som denna,

Det var en som kom hit och ville påstå att den var flera hundra år gammal men jag vet att det var min farbror som lade den,

När kyrkfolket skulle gå till kyrkan brukade de gå hit om och gå i Trellebostaden. Men nu är den nästan fördärvad men man kan ändå se ~~se~~ hur den var lagd.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 8050:2.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A.-B. Walden

Härad:

Middelvad

Adress:

Lund

Socken:

Middelvad

Berättat av:

Erik Holm

Uppteckningsår:

1941

Född år ca 1700 i:

Middelvad

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

2.

Soldaten hade en stuga med jord till så de kunde föda en ko. Ved fick de vad de behövde. De fyra bönderna här i Pålycke skulle hålla en båtsman. Nuvarande fattiggården som var lika stor <sup>som</sup> dessa fyra gårdar tillsammans skulle hålla en båtsman, Det skulle vara en eller två båtsmän på varje fullt hemman, När de lågo till sjöss hade de några ören om dagen - de hade mer då än när de voro hemma. Till jul fingo de julkost som bestod av matvaror.

Vi hade julgran när jag var barn. De tog den så hög som de hade rum till. De hade en liten gran på ett bord som var klädd med ljus och papper i. Då hade de julhögar också. De gjorde en hög av stora brödkakor - julakakörna i form av hästar hjortar gubbar och käringar och "flickan i kransen" skulle ställas runt om den.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8050:3

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A. B. Haldemarm

Härad:

Medelstads

Adress:

Lund

Socken:

Fidderstad

Berättat av:

Elof Holm

Uppteckningsår:

1921

Född år:

1702

i:

Fidderstad

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

3.

Far brukade gå in till staden och köpa sådana men lanthandlaren tog också hem sådana från bagarna och sålde. Vart barn skulle ha en julhög och på riktigt fina ställen skulle tjänarna också ha julhögar. Dessa skulle ligga till ju<sup>e</sup>n var slut. De bakade 4-5 sorters bröd och en kaka av var sort skulle ligga i julhögen. De bakade grovt bröd och siktat och vörtlimpa och slagbröd. Då skulle de slå kokande vatten på mjöl och slå det med ett klappträ i en timma. De brukade tävla med varandra om vilkas bröd som kunde räcka längst. Till jul brukade de lägga ut halm på golvet och strö nötter i den som barnen fick leta rätt på. Vi hade inte halm hemma för i så fall måste vi ha köpt för att kunna lägga på golvet. Sommartid brukade vi på söndagsmorgnarna strö golvet fint med björklöv och granris - då tog man de späda gröna

L.M.F. 34.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o

No. 8050: 4

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A. B. Haldeuasm

Härad:

Vidlevstad 2.

Adress:

Lund

Socken:

Medelstads 1.

Berättat av:

Elof Kohn

Uppteckningsår:

1941

Född år c:a 70 i:

Vidlevstad

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

4.

skotten

(på granarna, När det inte fanns löv stödde de granris på golvét.

Detta brukades väl bort för 35 år sedan. När de skulle skura  
snodde de ihop en viska av granris och tog sand eller grus istället  
för såpa. På så sätt skurade man golven.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8050:5.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

5.

Krysianum, mysten och "blods-  
droppar" var gamla blommor  
som de hade mycket fört. Vard-  
rande jorden var inte bra att  
ha och inte heller kallabloom-  
mor.

Klumpabal kallades det när  
många slog sig tillrättas och  
gjorde kalas och betalde det  
hela gemensamt.

För att få stockar när de skulle  
bygga ett hus ställde de till  
med kökalas. Bordenas börde  
till med stockar och så blev  
de druckade med brännvin  
och sedan var det spel och dans.  
Ett stort hus här uppe i skogen  
gick riktigt på det sättet.

Rivkalas hade de också och byk-  
kalas. Stordrökt hade bara 1 eller  
2 gånger om året. Kläderna skulle  
läggas i ett stort kar och ösas med  
låt 5-6 timmar. I botten på

hant lades en täck med aska  
och avsågs den skalade, fina,  
runda ringar av en, s.k. "byk-  
hankar." Då packades det en hop  
ungdommar. De höll på från  
4-12 och de skulle se till att det  
kokade. Därefter fick rimma en  
sprundet och ned i en balja  
och värmas upp och slås på  
igen. Sedan kunde de gå in och  
dricka kaffe, och spela och dansa.  
Mestadels fick de förtäta att  
spela och dansa i bykhuset eller  
se på i en i ett stort rum. Ung-  
domarna på bondstället var  
skodde sina kamrater om när  
de skulle ha byk.



För var det mycket mera jul.  
bjudningar än nu, 3:e och 4:e  
dag jul i symmetet. I Småland  
hållades 5:e dag jul för "gubbadan"  
då skulle nämligen halsarna  
gå och hälsa på varandra.

Från julafften och till och med  
3:e dag jul skulle de inte göra  
några riktiga arbeten. De skulle  
ej diska utan bara plöcka ihop  
disken. Juldagen och annandagen  
skulle de bara ge litet födelse  
åt djuren men de skulle ej mäta.

Men de skulle visst mäta ut jul-  
gubben och gå till varandra och  
göra det och lägga stora fångst-  
får de små kalvarna m.m.

Julnatten skulle sätta grisen

med shaftet ner i lagården  
annars trodde de att någon skulle  
kunna hända. 9.

För att skydda sig mot skallen  
skulle man glödga en tegelsten  
och föra den runt huvudet tre  
gångar med - och 3 gånger mot  
sols.

Varenda gång min bror hade  
farit över sjön så brände Ma-  
ria Isakais husken runt för hon  
trodde att Alfred kunde få skalle-  
den med sig över sjön.

Här var det från sinnessen som  
kunde bota rugeloka sjukhan.  
Hon plockade 9 sorters kvistar  
och brände(?) och så tog hon om  
lederna på barnet och läste

Fader Var både avigt och rätt. Bar-  
nst skulle sitta på giselhällen  
och så tillade häringen upp i  
skorstenen och grötade.

Älvablist - det var en sorts kviss-  
lor som de kunde få. Det kunde  
de blåsa bort genom att blåsa på  
det med 9 nässelpipor. Dessa  
nässlor skulle vara plockade  
vid en gädesgård där nässlor-  
na växt mellan gädeslena.

De kunde också bota älvablist  
genom att gå till en smed in-  
nan solen gått upp. De fick läg-  
ga avsiktet i ärsjan och så skulle  
smeden blåsa därpå med bälgen.  
Smeden skulle hålla i hans  
eller hennes händer medan han

bläste i bälgen. De fick inte säga något och inte ens en gång "fack." - Min äldsta syster fick en gång rådet att gå bort till omme. den när hon fått älska bläst.

Villappaskottet var liksom en själöbultad. Jag minns en pojke som var jämsgammal med mig han fick en sådan. Handen blev röd och på honom. Den kunde i Hasslags hade ord om sig att kunna skjuta bort villappaskott. Han sköt genom ett stort antal runda hankar. - Vi skulle bränna en rörelse i skogen men han hade så ont att han ej kunde vara med och han gick till Hasslags. Borden sköt igenom alla hankarna som

han hängt upp.

Med skärpan skulle de skapa  
litet av kyrkklockorna och ge den  
djuka. - För en 30 år sedan kom en  
kvinna och ville ha litet till  
sitt djuka barn. Då tog Herman  
upp sin kniv och skapade litet  
av klockan och gav henne i ett  
papper.

Med bebrast skulle de ta in  
måningfilspar för då skulle de  
lägga sig liksom i en ring om-  
kring beuet och ta botten.  
Det gjorde min farfar för sitt  
beu.

En del säger att de sett skogs-  
snurvar och somliga ha och ha  
haft sällskap med henne.

Hon kunde komma och vara  
tillsammans med skogsarbetare  
i många år.

Det var en kolare som brände  
uppe i skogen (men jag kan inte  
minnas någon mila förrän  
1919.) Och skogssnurvar kunde visa  
sig i alla sorters figurer och se  
behaglig ut och så. Hon kom och  
skog sig tillsammans med en  
skogsarbetare och det gick så bra.  
Hon var duktig till det arbete.  
Innan hon började hjälpa honom  
fick han lova att det skäddet  
som hon visade på fick han

ej gå förbi utan att knacka tre gånger på det stället. Att gick så bra i Sär. Men så en gång glömde han att knacka i stället och när han kom till mil-loua stod de i brand och då stod hon uppe på kolm-lan och förvillat knacka den med sin svans. - Hon hade aldrig för vinnat sig i sin rätta gestalt.

När man gick i skogen och var aldrig så väl förklarad med den kunde man ändå gå vilse och då påstod de att skogsjung-frun förvillat. Men han ha för sig att man skall gå precis åt rätt motstånd håll dit man

skall. Men då skulle man bara  
vända en sida eller en väst  
eller huvudbunden så kom  
man rätt igen. Det har jag hört  
när jag var barn.

- Jättarna var precis som  
närvarit men mycket  
större och starkare men de var  
inte precis farliga. Det fanns  
gamla sägner som säger att  
jättarna ha lagt upp stenarna  
i de stora stenröseerna. Dem skulle  
jättarna ha gjort.

Det fanns stora grötter i  
buket här uppe där vi brukade  
leka som barn. Där kunde man  
gå upp så långt och där var  
liksom ett förtäro och så.